STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 38981
9 november 2026

Advies Raad van State inzake Wijzigingsbesluit accountancysector

Nader Rapport

12 oktober 2026
2026-0000361489

Aan de Koning

Nader rapport advies Raad van State Wijzigingsbesluit accountancysector

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 18 juni 2026, nr. 2026001301, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde ontwerp van een algemene maatregel van bestuur rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 12 augustus 2026, nr. W06.26.00173/III, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft U hieronder aan.

Bij Kabinetsmissive van 18 juni 2026, no. 2026001301, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Financiën bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit accountantsopleiding 2013, de bijlage bij de Wet toezicht accountantsorganisaties het Besluit toezicht accountantsorganisaties en het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector ter uitvoering van de Wijzigingswet accountancysector (Wijzigingsbesluit accountancysector), met nota van toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft geen opmerkingen over het ontwerpbesluit en adviseert het besluit te nemen.

De vice-president van de Raad van State,
S. van Haersma Buma

Van de gelegenheid is gebruikgemaakt om in het besluit de inwerkingtreding van de Wijzigingswet accountancysector en het besluit direct te regelen, zodat geen afzonderlijk inwerkingtredingsbesluit hoeft te worden vastgesteld. De nota van toelichting is hier ook op aangepast.

Ik bied U hierbij het gewijzigde ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting aan en verzoek U overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

De Minister van Financiën,
E. Heinen.

Advies Raad van State

No. W06.26.00173/III
's-Gravenhage, 12 augustus 2026

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 18 juni 2026, no.2026001301, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Financiën, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit accountantsopleiding 2013, de bijlage bij de Wet toezicht accountantsorganisaties, het Besluit toezicht accountantsorganisaties en het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector ter uitvoering van de Wijzigingswet accountancysector (Wijzigingsbesluit accountancysector), met nota van toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft geen opmerkingen over het ontwerpbesluit en adviseert het besluit te nemen.

De vice-president van de Raad van State,
S. van Haersma Buma.

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Besluit van ..... tot wijziging van het Besluit accountantsopleiding 2013, de bijlage bij de Wet toezicht accountantsorganisaties, het Besluit toezicht accountantsorganisaties en het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector ter uitvoering van de Wijzigingswet accountancysector (Wijzigingsbesluit accountancysector)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van 15 juni 2026, kenmerk nr. 2026-0000124190, directie Financiële Markten;

Gelet op artikel 45c, eerste lid, van de Wet op het accountantsberoep, en de artikelen 1, tweede lid, 18, derde lid, en 55, eerste lid, van de Wet toezicht accountantsorganisaties;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van [•...], nr. [•...]);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van [• datum], [• kenmerk], directie Financiële Markten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Besluit accountantsopleiding 2013** wordt als volgt gewijzigd:

A

Voor artikel 1 wordt een paragraafaanduiding ingevoegd, luidende:

§ 1. Algemene bepalingen

B

Na artikel 1 wordt een paragraafaanduiding ingevoegd, luidende:

§ 2. De accountantsopleiding

C

De artikelen 6 tot en met 11 worden vervangen door twee paragrafen, luidende:

§ 3. Bewaartermijn voor rapportages over kwaliteitsindicatoren

Artikel 6

De maximale bewaartermijn, bedoeld in artikel 45c, eerste lid, van de wet, is zeven jaren, gerekend vanaf de dag waarop het bestuur van de beroepsorganisatie de gerapporteerde informatie openbaar heeft gemaakt.

§ 4. Slotbepalingen

Artikel 7

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit op het accountantsberoep.

ARTIKEL II

De bijlage, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de **Wet toezicht accountantsorganisaties** wordt als volgt gewijzigd:

A

In het gedachtestreepje betreffende de Wet langdurige zorg wordt ‘de artikelen 4.3.1. tweede lid, en’ vervangen door ‘artikel’.

B

Het gedachtestreepje betreffende de Wet afbreking zwangerschap vervalt.

C

Er wordt, onder vervanging van de punt achter 'Woningwet' door een puntkomma, een gedachtestreepje toegevoegd, luidende:

– artikel 74, derde lid, van de Zorgverzekeringswet.

ARTIKEL III

Het **Besluit toezicht accountantsorganisaties** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1a, onderdeel c, vervalt 'de instellingen voor wetenschappelijk onderzoek, genoemd in artikel 1.16 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en'.

B

Na artikel 8a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8b

De borging van de kwaliteit van de wettelijke controle, bedoeld in artikel 18, tweede lid, onderdeel b, van de wet, leidt er ten minste toe dat:
a. de externe accountant de wettelijke controle voorbereidt en uitvoert met een professioneelkritische instelling;
b. de externe accountant bij het voorbereiden en uitvoeren van de wettelijke controle professionele oordeelsvorming toepast; en
c. de externe accountant de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de wet onderbouwt met voldoende en geschikte controle-informatie.

C

Artikel 34i wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

Het orgaan belast met het interne toezicht stelt jaarlijks een verslag op. Dit verslag wordt geplaatst op de website van de accountantsorganisatie.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Indien het orgaan belast met het interne toezicht onderdeel is van een accountantsorganisatie die een vergunning heeft om wettelijke controles te verrichten bij een organisatie van openbaar belang, geschiedt de plaatsing bedoeld in het eerste lid, tegelijk met de publicatie van het transparantieverslag bedoeld in artikel 13 van de EU-verordening.

D

In artikel 35 wordt 'objectiviteit' vervangen door 'objectiviteit,'.

ARTIKEL IV

In de tabel in artikel 15 van het **Besluit bestuurlijke boetes financiële sector** wordt in de numerieke volgorde de volgende rij ingevoegd:

8b	2

ARTIKEL V

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen en onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

ARTIKEL VI

Dit besluit wordt aangehaald als: Wijzigingsbesluit accountancysector.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Financiën,

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

§ 1. Inleiding

De Wijzigingswet accountancysector (Wijzigingswet) heeft tot doel de kwaliteit te verhogen van de wettelijke controle.[1] Daartoe bevat de Wijzigingswet een aantal maatregelen. Voor zover hier van belang zien die op de verduidelijking van de medeverantwoordelijkheid van de accountantsorganisatie voor de kwaliteit van de wettelijke controle. De maatregelen zien voorts op de rapportageplicht van accountantsorganisaties ter zake van kwaliteitsindicatoren. Dit besluit werkt maatregelen uit de Wijzigingswet uit, zoals aangekondigd in de toelichting op de Wijzigingswet.

§ 2. Hoofdlijnen besluit

Dit besluit geeft invulling aan delegatiegrondslagen uit de Wijzigingswet. Allereerst concretiseert het de medeverantwoordelijkheid van de accountantsorganisatie voor de kwaliteit van de wettelijke controle. Dit gebeurt door middel van uitwerking van de minimale eisen aan de kwaliteitsborging van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van accountantsorganisaties. Daarnaast bevat dit besluit de bewaartermijn van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de rapportageplicht voor accountantsorganisaties over kwaliteitsindicatoren. Er is voor gekozen om dit laatste onderdeel te verwerken in het reeds bestaande Besluit accountantsopleiding 2013, dat reeds op de Wet op het accountantsberoep is gebaseerd, en het Besluit accountantsopleiding 2013 om te zetten in een algemener Besluit op het accountantsberoep. Het nieuwe Besluit op het accountantsberoep zal namelijk niet langer alleen zien op de accountantsopleiding, maar ook op de kwaliteitsindicatoren.

Ten tweede wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele, overwegend regeldrukverminderende, maatregelen door te voeren. Het besluit voorziet daartoe met name in de aanpassing van de status van organisatie van openbaar belang (oob) van een aantal organisaties en de aanpassing van de lijst van wettelijke controles. Hiervoor is een uitvraag gedaan bij de ministeries die zich beleidsmatig met de wettelijke controles en de oob's bezighouden. Op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn de lijsten daarop aangepast. Het gaat hierbij enerzijds om artikel 1a van het Besluit toezicht accountantsorganisaties, dat de oob's aanwijst, en anderzijds om de bijlage bij artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta). In deze bijlage zijn de organisaties genoemd die op grond van de Wta een wettelijke controle moeten laten uitvoeren. Op grond van artikel 1, tweede lid, Wta kan deze bijlage bij algemene maatregel van bestuur worden gewijzigd.

§ 3. Gevolgen

Aan de regeldruk voor accountantsorganisaties als gevolg van de maatregelen die in dit besluit worden uitgewerkt, is reeds aandacht besteed in de memorie van toelichting bij het voorstel van de Wijzigingswet. Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van de toelichting op het wetsvoorstel. De uitwerking in het besluit levert geen aanvullende zelfstandige regeldruk op.

Ten aanzien van de wijziging van de oob-status van een aantal instellingen en de aanpassing van de lijst van wettelijke controles treedt juist een vermindering op van de regeldruk. Hierna wordt een schatting gegeven van de vermindering van regeldrukkosten voor twee organisaties, omdat zij niet langer worden aangemerkt als oob, en voor 25 zorgorganisaties, als gevolg van het vervallen van de verplichte wettelijke controle voor deze organisaties.

Vanwege de diversiteit van de organisaties die niet langer als oob gelden, is een exacte berekening van regeldrukvermindering voor al die organisaties niet te maken.[2] Vanwege het verlies van de oob-status hoeven twee maatschappelijke organisaties, te weten de Koninklijke Bibliotheek en de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, niet langer aan een aantal verplichtingen te voldoen die verbonden zijn aan die status. De betreffende accountantsorganisaties hoeven met name geen opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling uit te voeren voordat zij een controle gaan uitvoeren. Dat scheelt kosten. Die kosten kunnen variëren van acht tot tachtig uur werk, voor een tarief van geschat € 500 per uur, hetgeen een jaarlijkse besparing oplevert van tussen de € 4.000 en € 40.000 voor elk van beide organisaties. Daarnaast kunnen kosten worden bespaard doordat deze organisaties niet langer verplicht zijn een auditcommissie te hebben. Bij de invoering van de oob-status werden deze

[1] Kamerstukken I 2025/26, 36 484 A.
[2] Stb. 2019, 252, Nota van Toelichting, § 4.

kosten geschat op € 15.600 per organisatie. De kosten voor de verklaring van de auditcommissie werden geschat op € 30.000 per organisatie, net zoveel als de uitgebreide controleverklaring. Doordat deze twee instellingen niet langer worden aangemerkt als oob, krijgen ze bovendien meer keuze bij het kiezen van een accountantsorganisatie. Zij zijn namelijk niet langer aangewezen op één van de zes oob-accountantsorganisaties. Een ruimere keuze uit accountantsorganisaties kan een prijsdrukkend effect hebben op de accountantskosten. Gelet op het voorgaande wordt de totale kostenbesparing per jaar door het vervallen ervan als volgt geschat:

Onderdeel dat met schrappen oob-status vervalt	Kosten
Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (2 x 40.000)	€ 80.000
Auditcommissie (2 x 15.600)	€ 31.200
Verklaring auditcommissie (2 x 30.000)	€ 60.000
Uitgebreide controleverklaring (2 x 30.000)	€ 60.000
Geschatte totale kostenbesparing per jaar	**€ 231.200**

Vanwege het vervallen van de wettelijke controle voor 25 organisaties in de zorgsector (negen uitvoerders van de Wet langdurige zorg, 18 abortusklinieken), hoeven zij niet langer opdracht te verlenen aan een van de 230 accountantsorganisaties met een AFM-vergunning voor een externe controle van hun jaarrekening.[3] Zij krijgen keuze uit meer accountants, doordat ze de controle kunnen laten uitvoeren door een accountant die niet onder AFM-toezicht staat. Dit kan een prijsdrukkend effect hebben op de accountantskosten. Doordat de controlewerkzaamheden, waarvoor de NBA uniforme controlestandaarden heeft vastgesteld, op zichzelf niet wezenlijk veranderen, is de potentiële regeldrukvermindering echter moeilijk te becijferen.

Dit besluit voegt één externe accountantscontrole toe. Dat is die van het Zorgverzekeringsfonds (Zvf), vergelijkbaar met die van het Fonds langdurige zorg (Flz). De accountantsorganisatie die de controle uitvoert bij het Flz, is dezelfde die al betrokken is bij het Zvf. Op grond daarvan verwacht het Zorginstituut geen significante stijging van de accountantskosten ter zake van het Zvf.

§ 4. Uitvoering, toezicht en handhaving

Een ontwerp van het wijzigingsbesluit is voor een uitvoeringstoets voorgelegd aan de NBA en aan de AFM.

De NBA ziet in het ontwerpbesluit geen aanleiding om bijzondere opmerkingen te maken over de uitvoerbaarheid van het besluit voor de NBA.

De AFM constateert dat zij haar toezicht kan uitvoeren op basis van het voorliggende wijzigingsbesluit, zonder significante implicaties voor haar IT-systemen en zonder daarvoor aanvullende capaciteit of middelen nodig te hebben. Omwille van de handhaafbaarheid van artikel 8b van het wijzigingsbesluit, meent de AFM dat de toelichting bij het wijzigingsbesluit aanpassing behoeft. De AFM verwelkomt de concretisering van de medeverantwoordelijkheid van accountantsorganisaties voor de kwaliteit van hun wettelijke controles, maar constateert tegelijkertijd dat de toelichting in het ontwerpbesluit niet aansluit op hetgeen in de memorie van toelichting bij de Wijzigingswet op dit punt is aangegeven. De AFM verzoekt de toelichting in lijn te brengen met de toelichting op de wet. Ter opvolging hiervan is de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8b aangepast, zodat deze in lijn is met de toelichting op de Wijzigingswet. De AFM verwacht dat zij binnen haar huidige capaciteit toezicht kan houden op de publicatieverplichting van een jaarlijks verslag door het interne toezichtsorgaan van accountantsorganisaties. De AFM concludeert dat de voorgestelde wijzigingen ter vermindering van regeldruk geen gevolgen hebben voor haar werkzaamheden.

§ 5. Advies, consultatie en voorhang

Een ontwerp van dit besluit is voor advies voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). Het eindoordeel van het ATR is dat het ontwerpbesluit kan worden vastgesteld nadat met een tweetal adviespunten rekening is gehouden. Het ATR adviseert ten eerste om nader toe te lichten of is overwogen om meer organisaties in aanmerking te laten komen voor het vervallen van hun oob-status. Ter opvolging van dit adviespunt is de tweede alinea van § 2 aangepast. Daarnaast adviseert het ATR om de toelichting uit te breiden met een totaal van de gevolgen voor de regeldruk conform de

[3] Aan het AFM-toezicht zijn extra kosten verbonden voor vergunninghoudende accountantsorganisaties. Deze kosten kunnen zij doorberekenen aan hun controlecliënten.

Rijksbrede methodiek. In navolging van dit adviespunt is in § 3 uitgelegd dat de gevolgen voor de regeldruk moeilijk te becijferen zijn.

Een ontwerp van dit besluit is van 24 november tot en met 21 december 2025 ter consultatie gepubliceerd op www.internetconsultatie.nl. Er zijn elf reacties ontvangen. Naast de consultatie van het ontwerpbesluit zijn ook nog aparte consultatievragen gesteld over het opnemen van internationale kwaliteitsstandaarden in wet- en regelgeving. De reacties zijn afkomstig van de hele keten die is betrokken bij de accountantscontrole, namelijk de AFM, NBA, SRA, Eumedion, European Investors-VEB (verder: VEB), VNO-NCW en MKB Nederland, en de accountantskantoren Ernst & Young Accountants LLP, Deloitte, KPMG, PwC en Forvis Mazars. De reacties gaan daarbij veelal zowel in op (i) de nadere uitwerking in het voorgestelde artikel 8b van de normen genoemd in artikel 18 van de Wta en (ii) het opnemen van internationale kwaliteitsstandaarden voor accountantskantoren in wet- en regelgeving.

Ten aanzien van het voorgestelde artikel 8b zien de NBA, de SRA en de accountantskantoren de nieuwe tekst als onduidelijk, disproportioneel of overbodig. Het artikel legt te veel verantwoordelijkheid bij de organisatie in plaats van de individuele accountant. Dit kan leiden tot aansprakelijkheid van accountantsorganisaties voor individuele fouten. De AFM daarentegen ziet het artikel als wenselijk, mits goed toegelicht en afgestemd op het doel van het stelsel.

De tekst van artikel 8b beoogt de medeverantwoordelijkheid van accountantsorganisaties voor de kwaliteit van wettelijke controles te verduidelijken. De bepaling doet recht aan de invloed van de accountantsorganisatie op de kwaliteit van de wettelijke controle en aan de centrale rol die het kwaliteitsbeheersingssysteem in het toezicht vervult. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van de invoering van dit artikel wordt verwezen naar § 7.5 van de memorie van toelichting bij de Wijzigingswet en de artikelsgewijze toelichting bij artikel II, onderdeel A, van de Wijzigingswet (gewijzigd artikel 18, tweede lid, Wet toezicht accountantsorganisaties). De consultatiereacties hebben daarom niet geleid tot aanpassing van dit wijzigingsbesluit.

Het opnemen van internationale kwaliteitsstandaarden voor accountantskantoren in wet- en regelgeving valt buiten de reikwijdte van onderhavig besluit. De consultatiereacties zullen, voor zover zij op dit onderwerp zien, worden meegenomen bij het evaluatieonderzoek van het stelsel van beroepsreglementering dat momenteel wordt uitgevoerd.

Het nieuwe artikel 8b strekt ter uitvoering van artikel 18, derde lid, Wta. Artikel 4 Wta bepaalt kort gezegd dat de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 18, derde lid, Wta niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Gelet hierop is het ontwerpbesluit bij de Eerste en Tweede Kamer bij brief van 12 mei 2026 gedurende vier weken voorgehangen. Van de zijde van de kamers zijn binnen de gestelde termijn geen vragen of inhoudelijke opmerkingen over het ontwerpbesluit gemaakt. Daarmee is de voorhangprocedure afgerond.

§ 6. Inwerkingtreding

Beoogd wordt het wijzigingsbesluit, samen met de Wijzigingswet accountancysector en de Regeling kwaliteitsindicatoren, op 1 januari 2027 in werking te laten treden.

Artikelsgewijs

Artikel I (Besluit accountantsopleiding 2013)

A en B

Met deze onderdelen wordt in het Besluit accountantsopleiding 2013 een paragrafenstructuur ingevoegd. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat het besluit ter uitvoering van de Wet op het accountantsberoep ook andere onderwerpen regelt dan de accountantsopleiding.

C

Dit onderdeel voegt twee nieuwe paragrafen toe en wijzigt de tekst van de reeds uitgewerkte artikelen 6 en 7 van het Besluit accountantsopleiding 2013.

In artikel 6 wordt de maximale bewaartermijn vastgelegd ter uitwerking van artikel 45c, eerste lid, van de Wet op het accountantsberoep. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft geadviseerd om de bewaartermijn te bepalen in de vorm van een maximum voor de verwerking van persoonsgegevens door de beroepsorganisatie in verband met de rapportageplicht kwaliteitsindicatoren. De bewaarter-

mijn bedraagt zeven jaar, gerekend vanaf de dag waarop het bestuur van de beroepsorganisatie de rapportage heeft openbaar gemaakt. Daarmee wordt aangesloten bij de bewaartermijn voor controledossiers in artikel 11, zesde lid, van het Besluit toezicht accountantsorganisaties. Deze termijn doet zo recht aan het beginsel van opslagbeperking dat de verwerker persoonsgegevens niet langer bewaart dan voor de doeleinden, waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt, noodzakelijk is. Gedurende deze periode kan dus ook inzicht worden geboden in elementen die zien op de uitvoering van een specifieke opdracht.

Het nieuwe artikel 7 wijzigt de citeertitel van het besluit in Besluit op het accountantsberoep. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat het besluit ook andere onderwerpen regelt dan de accountantsopleiding.

De artikelen 8 tot en met 11, die andere regelgeving wijzigden en ook zijn uitgewerkt, komen in hun geheel te vervallen.

Artikel II (bijlage bij de Wet toezicht accountantsorganisaties)

A (gedachtestreepje betreffende de Wet langdurige zorg)

Met deze aanpassing komt de verplichting van een externe accountantscontrole voor uitvoerders van de Wet langdurige zorg (Wlz) te vervallen. De aanpassing ziet op artikel 4.3.1. van de Wlz. Daarin is bepaald dat de uitvoerder in de zin van de Wlz (Wlz-uitvoerder) een financieel verslag moet opstellen. Deze uitvoerder maakt dit financieel verslag niet openbaar. Dit financieel verslag moet zonder deze aanpassing vergezeld gaan van een verklaring omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, alsmede van een verslag van zijn bevindingen over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer. Deze aanpassing maakt het mogelijk dat ook een intern accountant (die in het accountantsregister is ingeschreven met ‘aantekening’) de controle van het financieel verslag van de Wlz-uitvoerder kan uitvoeren en kan voorzien van een controleverklaring. De Wlz-uitvoerder blijft hierbij vrij in zijn keuze om indien hij dit wenst wel een extern accountant in te schakelen voor de controle van het financieel verslag. Deze aanpassing laat onverlet dat de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) op basis van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) toezicht houdt op de rechtmatige en doelmatige uitvoering door de Wlz-uitvoerders van de Wlz. Bij dit toezicht maakt de NZa gebruik van de financiële verslagen van de Wlz-uitvoerders. De NZa blijft op basis van artikel 31 van de Wmg onverminderd bevoegd om nadere invulling te geven aan het verslag en aan de opdracht tot controle door een accountant.

B (gedachtestreepje betreffende de Wet afbreking zwangerschap)

Met deze aanpassing komt de verplichting van een externe accountantscontrole voor abortusklinieken te vervallen. De aanpassing houdt verband met elfde gedachtestreepje in de bijlage, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de Wet toezicht accountantsorganisaties. Zij ziet op de kwalificatie van de controle van de jaarrekening van abortusklinieken als ‘wettelijke controles’. Deze kwalificatie wordt bij nader inzien disproportioneel geacht. Het extra kwaliteitsregime vertaalt zich veelal in hogere tarieven en hogere controlekosten, hetgeen verhoudingsgewijs onnodig duur is voor kleine organisaties zoals abortusklinieken. De controle van een jaarrekening van een abortuskliniek vergt geen extra (specifieke) controledeskundigheid van een extern accountant van een accountantsorganisatie, die bevoegd is om wettelijke controles uit te voeren als bedoeld in de Wta. De nodige waarborgen blijven van toepassing. Zo staan de accountantskantoren zonder Wta-vergunning om wettelijke controles uit te voeren zelf onder een vorm van extern kwaliteitstoezicht, van de NBA. Voor het verkrijgen van een betrouwbare jaarrekening van abortusklinieken (inclusief de subsidieverantwoording) gelden daarnaast al andere waarborgen. Bij de vernieuwde Subsidieregeling abortusklinieken uit 2021 is een controleverklaring bij de jaarrekening van een abortuskliniek door een accountant verplicht (de subsidieverantwoording geschiedt door middel van de jaarrekening). De eisen aan de controlewerkzaamheden van de jaarrekening zijn door de minister van Volksgezondheid, Welzijn, en Sport vastgelegd in accountantsprotocollen. Met deze controleverklaring wordt inhoudelijk naar dezelfde punten gekeken als bij een wettelijke controle.

C (gedachtestreepje betreffende de Zorgverzekeringswet)

Met deze aanpassing wordt de verplichting van een externe accountantscontrole voor het Zorginstituut ingevoerd. De aanpassing ziet op de bijlage, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de Wet toezicht accountantsorganisaties. Op basis van artikel 74 van de Zorgverzekeringswet (Zvw) is het Zorginstituut verplicht om jaarlijks een jaarrekening op te stellen van het Zorgverzekeringsfonds (Zvf). Het Zorginstituut is daarbij verplicht en een controleopdracht te verstrekken aan een accountant. Deze controle van de jaarrekening van het Zvf is door deze aanpassing een wettelijke controle geworden in

de zin van de Wet toezicht accountantsorganisatie (Wta). Dit betekent dat het Zorginstituut de controleopdracht van het Zvf voortaan alleen verstrekt aan een externe accountants als bedoeld in accountant als bedoeld in artikel 393, Boek 2, Burgerlijk Wetboek, van een accountantsorganisatie die bevoegd is wettelijke controles uit te voeren als bedoeld in de Wta. Met deze aanpassing wordt de controle van de financiële verantwoording van die van het Zvf gelijk getrokken met die van het Fonds langdurige zorg. Volgens het Zorginstituut is het niet de verwachting dat door bij beide fondsen een wettelijke controle te eisen de accountantskosten aanzienlijk zullen stijgen of dat er aanzienlijk meer of andersoortige werkzaamheden gedaan moeten worden door de accountant of het Zorginstituut. Dit omdat de huidige controle al plaatsvindt door een accountantsorganisatie die wettelijke controles mag verrichten en de controle van het fonds Flz reeds een wettelijke controle is. Bij beide verslagen is dezelfde accountant betrokken. Het is aan het Zorginstituut om een opdracht te verstrekken aan een accountant.

Artikel III (Besluit toezicht accountantsorganisaties)

A (artikel 1a)

De Koninklijke Bibliotheek (KB) en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) zijn sinds 2020 voor de wettelijke controle van de externe financiële verantwoording door een accountantsorganisatie aangemerkt als oob. De uitbreiding van de oob-status was gebaseerd op publieke verantwoordelijkheid en maatschappelijke impact van deze instellingen, gegeven hun rol in de besteding van publieke middelen. De baten van de waarborgen voor de wettelijke controle van de oob-status wegen voor wat betreft KB en KNAW niet langer op tegen de lasten van hogere kosten en lagere beschikbaarheid van controlecapaciteit van slechts zes Nederlandse accountantsorganisaties, die in aanmerking komen om controles uit te voeren bij oob's. De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap blijft verantwoordelijk voor KB en KNAW voor onderzoek en onderzoeksbeleid. Het afschaffen van de oob-status voor KB en KNAW verandert die verantwoordelijkheid niet. Met het afschaffen van de oob-status zijn KB en KNAW niet meer gehouden aan de eisen die de status van oob stelt. De controle van de financiële verantwoording blijft een wettelijke controle in de zin van de Wta. Het is aan de KB en KNAW om te besluiten of zij vrijwillig oob-verplichtingen nakomen, zoals een onafhankelijk lid in de Audit Commissie of een uitgebreidere controleverklaring van het jaarverslag.

B (artikel 8b)

Deze bepaling werkt verschillende eisen uit waarmee de accountantsorganisatie haar plicht invult dat haar stelsel van kwaliteitsbeheersing de kwaliteit waarborgt van de wettelijke controle.[4] Het doel van deze uitwerking is tweeledig. Ten eerste krijgt de accountantsorganisatie meer duiding wat voor nodige en passende procedures en maatregelen zij moeten nemen om ervoor te zorgen dat haar stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet, bestaan en werking de kwaliteit borgt van de wettelijke controle. Ten tweede geven deze eisen AFM verder richting naar welk handelen of nalaten van de accountantsorganisatie zij onderzoek kan doen om te onderbouwen waarin de accountantsorganisatie tekort is geschoten om de kwaliteit van de wettelijke controle te borgen.

Een accountantsorganisatie dient een stelsel van kwaliteitsbeheersing te hebben, bestaande uit een geheel van interne werkwijzen, procedures en maatregelen, om de kwaliteit van uitvoering van wettelijke controles te waarborgen. Dat stelsel leidt er ten minste toe dat de accountantsorganisatie organiseert en waarborgt dat de externe accountant in de uitvoering van de wettelijke controle drie belangrijke beroepsnormen (of controlestandaarden) toepast. Deze normen leggen een plicht op aan accountantsorganisaties om te waarborgen dat de externe accountant deze normen naleeft en toepast bij de uitvoering van wettelijke controles. Dit laat onverlet dat er daarnaast ook nog andere eisen bestaan die zien op de interne organisatie van accountantsorganisaties. Hiervoor is met name artikel 8a Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) van belang. Een voorbeeld van andere organisatie-eisen zijn de internationale kwaliteitsstandaarden voor accountantsorganisaties *(International Standards for Quality Management, ISQM1)*. De NBA heeft deze standaarden in beroepsreglementering geïmplementeerd.

Allereerst waarborgt de accountantsorganisatie door middel van haar stelsel van kwaliteitsbeheersing dat de externe accountant bij de voorbereiding en uitvoering van de wettelijke controle een professioneel-kritisch instelling toepast. Deze instelling is noodzakelijk voor een kwalitatief goede uitoefening van de wettelijke controle (artikel 8b, onderdeel a). Met deze uitwerkingsnorm kan de accountantsorganisatie worden aangesproken als haar stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet, bestaan en werking niet heeft gewaarborgd dat de externe accountant een voldoende professioneel-kritisch instelling heeft ingenomen bij de voorbereiding en uitvoering van de wettelijke controle.

[4] Als bedoeld in Kamerstukken II 2023/24, 36 484, nr. 3, blz. 16 en Kamerstukken II 2024/25, 36 484, nr. 6, par. 3.4.

Deze eerste norm houdt verband met paragraaf 200.15 van de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden, waaraan accountants zich hebben te houden. Deze standaard stelt, in lijn met onderhavig besluit, dat de accountant een controle met een professioneel-kritische instelling plant en uitvoert. Daarbij houdt hij er rekening mee dat er omstandigheden kunnen bestaan die ertoe leiden dat de financiële overzichten een afwijking van materieel belang bevatten. Deze uitwerkingsnorm is een norm ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantsorganisatie. Op de naleving hiervan houdt de AFM toezicht. De genoemde standaard en de toelichting daarop geven wel het kwaliteitsresultaat aan dat de accountantsorganisatie op basis van de eerste eis van artikel 8b Bta moet bereiken door middel van haar stelsel van kwaliteitsbeheersing (zie onder A20 tot en met A24 van de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden). Dit resultaat komt namelijk overeen met wat op grond van de standaard van de externe accountant zelf wordt verwacht.

Door middel van haar stelsel van kwaliteitsbeheersing waarborgt de accountantsorganisatie daarnaast dat de externe accountant bij het voorbereiden en uitvoeren van de wettelijke controle professionele oordeelsvorming toepast. Deze oordeelsvorming is ook nodig voor een kwalitatief goede uitvoering van de wettelijke controle (artikel 8b, onderdeel b). Deze tweede norm houdt verband met paragraaf 200.16 van de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden, waaraan externe accountants zich hebben te houden. Deze standaard stelt: 'De accountant dient bij het plannen en uitvoeren van een controle van de financiële overzichten professionele oordeelsvorming toe te passen.' Deze standaard en de toelichting daarop geven tevens het kwaliteitsresultaat aan dat de accountantsorganisatie op basis van de tweede eis moet bereiken door middel van haar stelsel van kwaliteitsbeheersing (zie onder A25 tot en met A29 van de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden).

Verder waarborgt de accountantsorganisatie met haar stelsel van kwaliteitsbeheersing dat de externe accountant de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de wet onderbouwt met voldoende en geschikte controle-informatie. Een kwalitatief goede controleverklaring kan immers niet zonder deze onderbouwing. Deze derde norm houdt verband met paragraaf 200.17 van de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden, waaraan externe accountants zich hebben te houden. Deze standaard stelt: 'Om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen, dient de accountant voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen teneinde het controlerisico naar een aanvaardbaar laag niveau terug te brengen en daarmee de accountant in staat te stellen om redelijke conclusies te trekken, waarop hij zijn oordeel kan baseren.' Deze standaard en de toelichting daarop geeft tevens het kwaliteitsresultaat aan dat de accountantsorganisatie op basis van de derde uitwerking moet bereiken door middel van haar stelsel van kwaliteitsbeheersing (zie onder A30 tot en met A54 van de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden).

C (artikel 34i)

Dit onderdeel wijzigt artikel 34i. Voorheen was bepaald dat het verslag van het orgaan belast met het interne toezicht tegelijk met de publicatie van het transparantieverslag, bedoeld in artikel 13 van de Auditverordening, op de website van de accountantsorganisatie wordt geplaatst. De publicatie van een transparantieverslag is op grond van de Auditverordening een verplichting voor oob-accountantsorganisaties. Door de Wijzigingswet wordt de reikwijdte van artikel 22a van de Wet toezicht accountantsorganisaties, dat de inrichting van het orgaan belast met het interne toezicht regelt, uitgebreid met de grootste reguliere accountantsorganisaties. Op deze reguliere accountantsorganisaties zijn de voorschriften van de Auditverordening echter niet van toepassing. Zij hoeven dus geen transparantieverslag op grond van de Auditverordening te publiceren. Daarom is het eerste lid van artikel 34i gewijzigd, zodat daarin enkel de hoofdregel van plaatsing van het verslag van het orgaan belast met het interne toezicht op de website staat voorgeschreven. In het nieuwe derde lid wordt dan bepaald dat bij oob-accountantsorganisaties de plaatsing geschiedt tegelijk met de publicatie van het transparantieverslag.

D (artikel 35)

Deze wijziging is van redactionele aard.

Artikel IV (Besluit bestuurlijke boetes financiële sector)

Indien de AFM een bestuurlijke boete wil opleggen voor een overtreding van een minimale eis van de borging van de kwaliteit van de wettelijke controle als bedoeld in artikel 8b van het Bta, dan moet die overtreding zijn gecategoriseerd als bedoeld in het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector. Daartoe is de hoogte van de boete ter zake van die overtreding gekwalificeerd als een van de tweede categorie. Dit betekent dat de AFM een accountantsorganisatie een bestuurlijke boete kan opleggen voor het niet dan wel onvoldoende in acht nemen van een bepaalde nadere voorgeschreven wijze van borging van de kwaliteit ter hoogte van thans in beginsel € 500.000, als bedoeld in artikel 55 van de

Wet toezicht accountantsorganisaties. Dat bedrag wordt passend geacht bij de zwaarte van de overtreding van de eis dat de kwaliteit van de wettelijke controle moet zijn gewaarborgd doordat de accountantsorganisatie ervoor zorgt dat de externe accountant bij de planning en uitvoering van de wettelijke controle professioneel-kritisch is, professionele oordeelsvorming toepast en de accountantsverklaring onderbouwt met voldoende en geschikte controle-informatie.

De Minister van Financiën,